

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ

Θετικές Συνέπειες

Θετικές επιδράσεις καταναλωτισμού

- Ο καταναλωτισμός, πέρα από κάποιες αρνητικές επιδράσεις που μπορεί να έχει στο κοινωνικό σύνολο, είναι σαφές ότι επηρεάζει την κοινωνία μας και θετικά. Συγκεκριμένα:

Θετικές επιδράσεις καταναλωτισμού

- Αρχικά, η διαρκής ανάγκη προσέλκυσης πελατών οδηγεί σε ένα είδος θεμιτού ανταγωνισμού μεταξύ των βιομηχανιών και των υπόλοιπων φορέων παραγωγής, προκειμένου να κερδίσουν την εμπιστοσύνη και την <<ψήφο>> των πελατών. Έτσι, επέρχεται η ποιοτική βελτίωση των παραγόμενων αγαθών και η συνεχής προσπάθεια για την βέλτιστη ικανοποίηση των πελατών.

Θετικές επιδράσεις καταναλωτισμού

- Επιπλέον, λόγω των παραπάνω, ο αριθμός των παραγόμενων αγαθών αυξάνεται διαρκώς και έτσι οι άνθρωποι έχουν μια πληθώρα πραγμάτων από τα οποία μπορεί να διαλέξουν.
- Για αυτό και δεν μπορούμε να κατηγορήσουμε τον καταναλωτισμό για την εκτεταμένη <<μαζοποίηση>> της εποχής, καθώς υπάρχουν χιλιάδες προσφερόμενα προϊόντα από τα οποία μπορεί να επιλέξει το άτομο

Θετικές επιδράσεις καταναλωτισμού

- Παράλληλα, λόγω αυτής της διαρκούς ανάγκης παραγωγής προϊόντων, δημιουργούνται όλο και περισσότεροι φορείς παραγωγής με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι θέσεις εργασίας και συνεπώς να μειώνονται τα ποσοστά ανεργίας.

Θετικές επιδράσεις καταναλωτισμού

- Τέλος, οι συνέπειες του καταναλωτισμού δεν είναι εμφανής μόνο στον οικονομικό ή και στον κοινωνικό τομέα. Αντιθέτως, είναι αρκετά έντονες και σε προσωπικό επίπεδο, καθώς ο άνθρωπος καλούμενος να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μιας τόσο ανταγωνιστικής κοινωνίας, προσπαθεί να βελτιωθεί διαρκώς προκειμένου να ανταπεξέλθει σε αυτές.

«Ψωνίζω
...
άρα
υπάρχω»

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ

Αρνητικές Συνέπειες

Ψυχολογία

Η πλήρη εξάρτηση του ανθρώπου από τα υλικά αγαθά, τον παγιδεύει σε μια εθιστική συμπεριφορά, καθώς η καθημερινότητά του εξελίσσεται πλέον γύρω από την προσπάθειά του να ικανοποιήσει τις συνεχώς πολλαπλασιαζόμενες, πλασματικές ανάγκες του.

Ψυχολογία

Το άγχος και η
νευρικότητα του
ατόμου
αυξάνονται και
περιορίζεται η
αυτοπεποίθηση
και η
αυτοεκτίμησή του.

Επαγγελματική ζωή

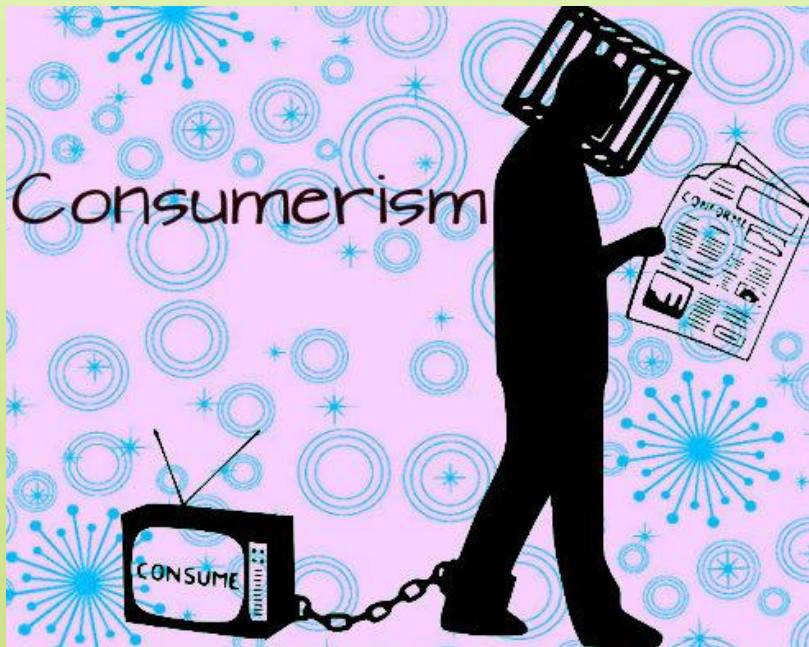
Στην προσπάθειά του να ανταποκριθεί στις αυξημένες οικονομικές απαιτήσεις των νέων καταναλωτικών προϊόντων το άτομο αναγκάζεται να εργάζεται με εξαντλητικούς ρυθμούς.

Επαγγελματική ζωή

Μειώνεται σημαντικά ο ελεύθερος χρόνος, καθώς η εργασία έχει πλέον εξελιχθεί σε καθαρά κερδοσκοπική δραστηριότητα, και προωθούνται οι ανταγωνιστικές σχέσεις μεταξύ των συναδέλφων.

Πνευματική υπόσταση

Το άτομο οδηγείται στην ταύτιση του «έχειν» με το «είναι». Το άτομο επικεντρώνεται πλέον μόνο σε μια στείρα συσσώρευση υλικών αγαθών και παύει να διακρίνεται για την πνευματική του καλλιέργεια.

«Ψωνίζω, άρα υπάρχω.»

Κοινωνικές σχέσεις – Ηθική

Σύμφωνα με τα νέα πρότυπα της σύγχρονης εμπορευματικής κοινωνίας αξιολόγηση των ανθρώπων γίνεται με βάση την οικονομική τους δύναμη και την επιρροή τους, παρά την προσωπικότητά τους.

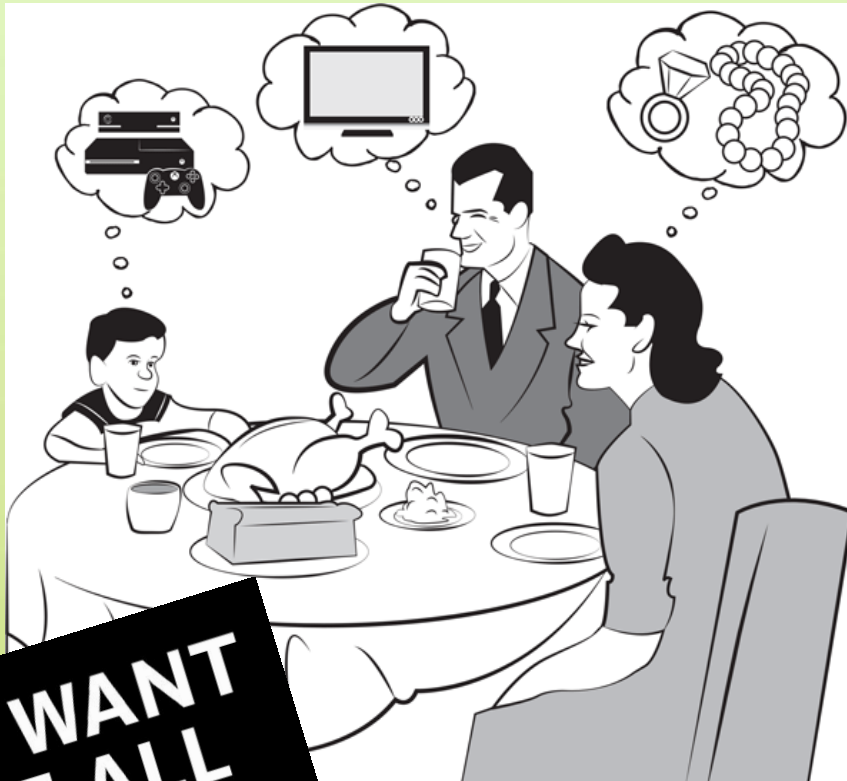

Κοινωνικές σχέσεις – Ηθική

Ανάλογη στάση υιοθετεί και απέναντι στις ηθικές αξίες οι οποίες θυσιάζονται στο βωμό των αποκτημάτων.

Κοινωνικές σχέσεις – Ηθική

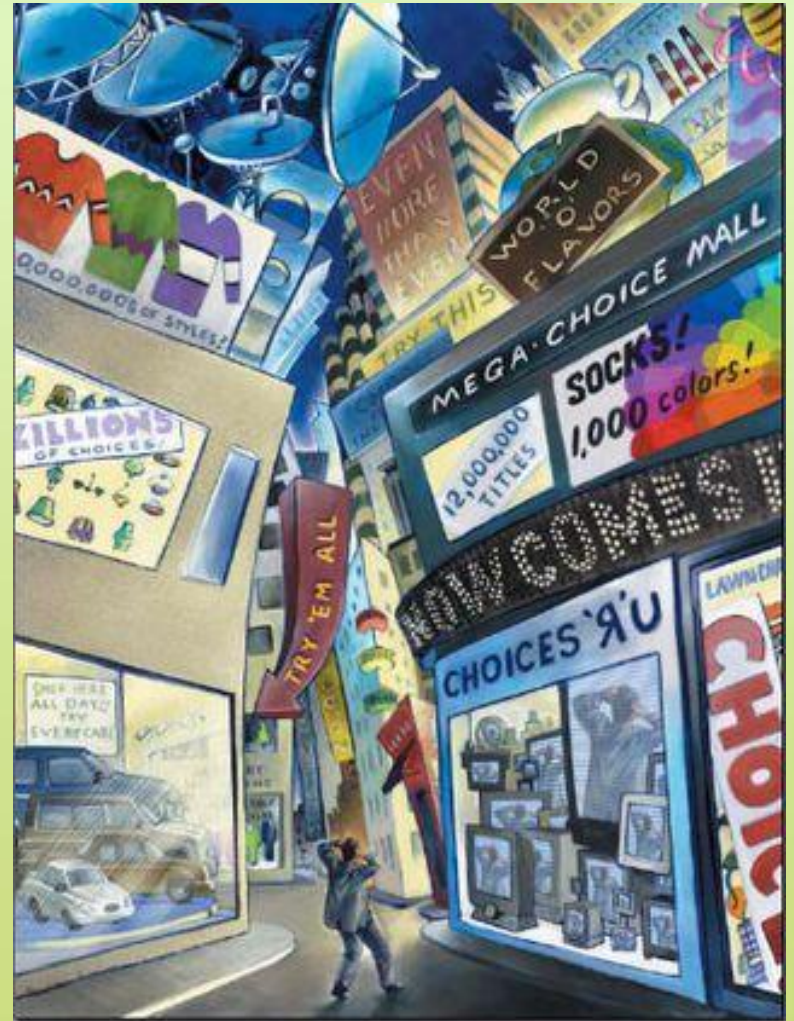

Μερικές φορές ο ιδιοτελής άνθρωπος, προκειμένου να ικανοποιήσει την απληστία του μετέρχεται αθέμιτα μέσα προσφεύγοντας σε ανήθικες ενέργειες.

**I WANT
IT ALL
I WANT
IT NOW**

Κοινωνία

Τόσο η ανικανοποίητη επιθυμία απόκτησης αγαθών όσο και ο κορεσμός οδηγούν στην εκδήλωση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας (βία, έγκλημα, ναρκωτικά κ.α.). Νοσηρά φαινόμενα όπως η παραοικονομία, η αισχροκέρδεια, η εκμετάλλευση πλήττουν το σύνολο.

Κοινωνία

Δυσχεραίνεται η κοινωνική πρόοδος, αφού η επιδίωξη του υλικού ευδαιμονισμού, αναστέλλει τη διάθεση για συνεργασία, προώθηση του κοινωνικού συμφέροντος .

Κοινωνίες χωρίς πολιτικά ιδεώδη γίνονται ευάλωτες στις προσπάθειες χειραγώγησής τους.

Οι πολίτες γίνονται ευάλωτοι στην πνευματική χειραγώγηση (π.χ. από επιτήδειους δημαγωγούς).

Περιβάλλον

Η υπερπαραγωγή προκαλεί εξάντληση των φυσικών πόρων της γης. Για να μπορέσουν να πετύχουν την ταχύτατη και τεράστια παραγωγή προϊόντων αποσπούν από τη φύση περισσότερα αγαθά από ότι χρειάζονται η που επιτρέπεται να πάρουμε.

Περιβάλλον

Οι καταναλωτικές δαπάνες ανά άτομο έχουν σχεδόν τριπλασιαστεί από το 1996.

Ο δείκτης οικολογικού αποτυπώματος, ο οποίος συγκρίνει τον οικολογικό αντίκτυπο της ανθρωπότητας με την έκταση του διαθέσιμου παραγωγικού εδάφους και της θάλασσας σε ό,τι αφορά τις βασικές υπηρεσίες που λαμβάνουμε από τα οικοσυστήματα, δείχνει ότι σήμερα η ανθρωπότητα χρησιμοποιεί πόρους και υπηρεσίες από έναν πλανήτη κατά **1,3 φορές μεγαλύτερου της γης.**

Περιβάλλον

- Πιο απλά, οι άνθρωποι χρησιμοποιούν κατά ένα τρίτο περισσότερο τη διαθέσιμη ικανότητα της γης, υπονομεύοντας την ανθεκτικότητα των οικοσυστημάτων από τα οποία εξαρτώνται.

«Ψωνίζω
...
άρα
υπάρχω»

ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΣΜΟΣ

**Προτάσεις
Περιστολής**

Προτάσεις περιστολής του καταναλωτισμού

Ένας ταπεινός των ελληνικών γραμμάτων μας, ο Φώτης Κόντογλου, γράφει:

«Ο άνθρωπος είναι σε όλα αχόρταγος. Θέλει να απολαύσει πολλά, χωρίς να μπορεί να τα προφτάσει όλα. Και βασανίζεται. Όποιος όμως φτάσει σε μια κατάσταση που να ευχαριστείται με τα λίγα και να μη θέλει πολλά, έστω και από οικονομία να τα' αποχτήσει, εκείνος λοιπόν είναι ο ευτυχισμένος.

Γιατί στα λίγα και στα απλά, βρίσκει πιο αγνή ικανοποίηση. Και περισσότερο απ' όλα, επειδή με τα απλά και με τα λίγα δεν χάνει τον εαυτό του.

«Τίς ἐστί πλούσιος; Ὁ ἐν ὀλίγω ἀναπαυόμενος».

• Σήμερα, σε εποχή οικονομικής κρίσεως, ακούμε μερικούς να λένε ότι ψωνίζουν τα απολύτως απαραίτητα, που σημαίνει ότι μέχρι σήμερα αγόραζαν ό,τι εύρισκαν μπροστά τους ανεξέλεγκτα και φυσικά περιττά.

• Η υπεραφθονία, η εκζήτηση των περιττών, προβάλλοντάς τα μάλιστα στους εαυτούς μας σαν αναγκαία, δείχνει έλλειψη αγάπης προς τους άλλους, δείχνει υπέρμετρο εγωισμό, δείχνει ηθική κατάπτωση, πράγματα που οδηγούν σε πολύ δυσάρεστες συνέπειες όπως είδαμε προηγουμένως σε πάρα πολλά επίπεδα.

ΕΜΕΙΝΕ ΑΠΟ ΒΕΝΖΙΝΗ ΤΟ ΑΜΑΞΙ
ΣΤΗΝ ΟΔΟ ΣΤΑΔΙΟΥ.

ΑΣΤΟ ΕΚΕΙ.
ΘΑ ΠΑΡΟΥΜΕ ΑΛΛΟ!

ΓΕΝΑΡΗΣ ... 1986

Κ	Δ	Τ	Τ	Π	Σ
-	-	-	1	2	3
5	6	7	8	9	10
12	13	14	15	-	-

PIRELLI HELLAS

Άτομο

• Κατά αρχάς, κρίνεται **απαραίτητη** για την ουσιαστική και αποτελεσματική αντιμετώπιση του κοινωνικού αυτού φαινομένου, η **αναγνώριση του προβλήματος**.

• Το άτομο οφείλει να συνειδητοποιήσει ότι η ποιότητα ζωής και η **πραγματική του ευτυχία** δεν ταυτίζεται με την απόκτηση πληθώρας υλικών αγαθών.

• Χρειάζεται μία **νέα ιεράρχηση αξιών** με την αποβολή του καταναλωτικού πνεύματος.

• Είναι αναγκαία δηλαδή η **αλλαγή νοοτροπίας** ώστε να υπάρχουν άλλες προτεραιότητες και αξίες.

• **Επανεξέταση και επανιεράρχηση των αναγκών**, προκειμένου να απαλλαχθεί σταδιακά από τις οδυνηρές συνέπειες του καταναλωτισμού.

• **Η ανάπτυξη ευρύτερων ενδιαφερόντων** (κοινωνικών, πολιτιστικών κ.α.), ώστε να απελευθερωθεί από το στείρο ατομικισμό, που προκαλεί η συνεχής, αλόγιστη κατανάλωση .

• **Η καλλιέργεια ηθικών αξιών και αρχών** θα συμβάλλουν στη **διαμόρφωση μιας ολοκληρωμένης προσωπικότητας** που με ορθολογική κρίση θα αντιστέκεται στην επιταγή της σύγχρονης εποχής, που προβάλλει τον καταναλωτισμό ως μέσο κατάκτησης της ευτυχίας.

Οικογένεια

Ένας γονιός οφείλει να διαμορφώσει από νωρίς υγιείς καταναλωτικές συνήθειες στο παιδί του και να του διδάξει την αξία της ορθής επιλογής.

Οφείλει να μεταβιβάσει στο παιδί την αίσθηση του μέτρου, τη συνειδητοποίηση της έννοιας του εφικτού, της εγκράτειας και της ολιγάρκειας.

Επίσης πρωτεύων στόχος της οικογένειας πρέπει να είναι η καλλιέργεια ηθικών αξιών. Οι γονείς οφείλουν να εμφυτεύσουν στο παιδί τους τις γνήσιες αξίες και να μη θεοποιούν το χρήμα.

- Οι γονείς πρέπει να αποτελέσουν ορθό πρότυπο για τα παιδιά τους και μέσω της στάσης τους να καταδικάσουν τον ωφελιμισμό τον γρήγορο πλουτισμό και την επίδειξη υλικών αγαθών.

Παιδεία – Πνευματικοί άνθρωποι

Η παιδεία, παίζει καταλυτικό ρόλο όσον αφορά τον περιορισμό της υπερβολικής τάσης για κατανάλωση των αγαθών.

Μέσα από αυτήν διαμορφώνονται **συνειδητοί πολίτες-καταναλωτές**, οι οποίοι αποκτούν κριτική σκέψη και εφοδιάζονται με εσωτερικές αντιστάσεις έτσι ώστε να μην ενδίδουν στην συνεχόμενη πίεση των διαφημίσεων.

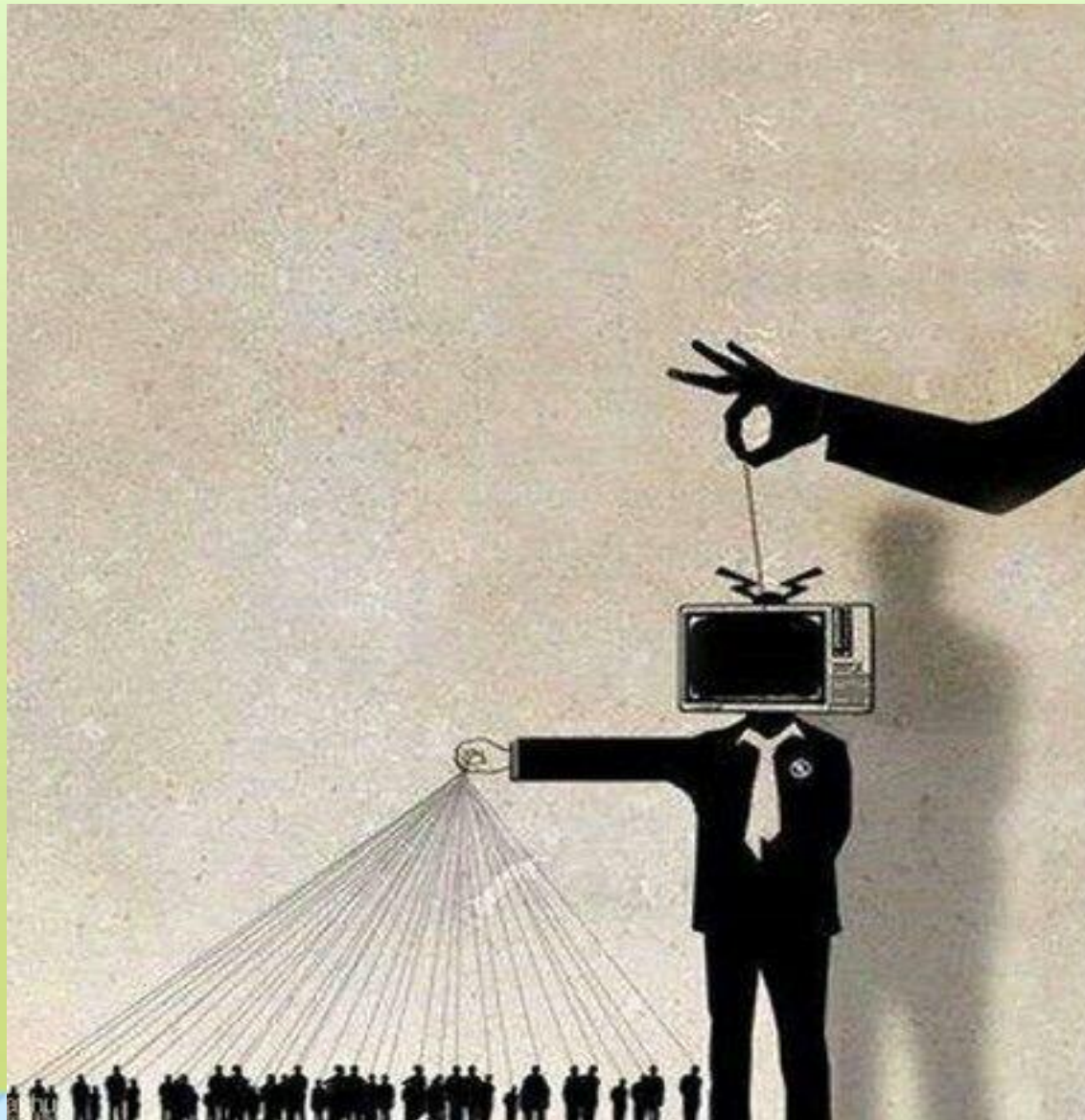
Η **καλλιέργεια του πνεύματος**, η οποία επιτυγχάνεται μέσω του σχολείου, ποικίλων εκδηλώσεων , αναγνωσμάτων, συντελεί αποφασιστικά στην άμβλυνση του καταναλωτισμού και στην κατάταξή του σε σωστές διαστάσεις μέσα στο μυαλό του σύγχρονου ανθρώπου.

Με τη σωστή παιδεία ο καταναλωτής μπορεί να κρίνει, να συγκρίνει να αποφασίσει τί πραγματικά έχει ανάγκη και αντίστοιχα να απορρίψει ότι του είναι περιττό.

Επιπλέον σημαντικό ρόλο μπορούν να παίξουν και ορισμένοι πνευματικοί άνθρωποι που ξεχωρίζουν για τις σπουδές τους αλλά προπάντων για το ήθος τους.

Συγκεκριμένα, επιδρούν θετικά στη διαμόρφωση μιας νέας βιοθεωρίας και κοσμοαντίληψης, που θα διασφαλίζει την εσωτερική ισορροπία του ανθρώπου και θα στοχεύει στη δημιουργία μιας κοινωνίας με ανθρωπιστικά ιδεώδη και ανάλογους προσανατολισμούς.

Κράτος και Μ.Μ.Ε.

Κράτος-πολιτεία

- Η πολιτεία πρέπει να στηρίζει την αρχή της αλήθειας, της αντικειμενικότητας, του θεμιτού ανταγωνισμού, του σεβασμού κοινωνικών-πολιτισμικών αξιών, ώστε να μη λειτουργεί ως παράγοντας παραπληροφόρησης και μαζοποίησης.
- Οι εταιρείες δεν θα πρέπει να αφήνονται ελεύθερες να αξιοποιούν κάθε πιθανό τέχνασμα για τη θελκτικότερη παρουσίαση των προϊόντων τους, ιδίως όταν η παρουσίαση αυτή δημιουργεί ψευδείς προσδοκίες στους αγοραστές και τους εξαπατά ως προς τις ιδιότητες των προϊόντων. Γι' αυτό πρέπει να επιβληθούν ποινές για τις αθέμιτες και παραπλανητικές διαφημίσεις.

- Τα ΜΜΕ μπορούν να παίξουν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση του καταναλωτισμού, τηρώντας τον ενημερωτικό και επιμορφωτικό τους ρόλο.

- Η αναβάθμιση του περιεχομένου τους, θα εκπαιδεύσει και θα καλλιεργήσει πνευματικά και αισθητικά τους νέους.

- Ο έλεγχος των διαφημιστικών μηνυμάτων ώστε να προστατευθούν τα παιδιά.

Ακόμα μπορούν να συμβάλλουν προβάλλοντας θετικά πρότυπα με υγιείς αξίες και ιδανικά, που αγωνίζονται για την πραγμάτωση υψηλών στόχων και όχι ατόμων με μικροαστικές αντιλήψεις (τάσεις νεοπλουτισμού και κοινωνικής επίδειξης).

κατανάλωσε!

Modern Slave

Μια εργασία στα πλαίσια
του μαθήματος της
Ερευνητικής Εργασίας
(Project)

Υπεύθυνη Καθηγήτρια:
Στεφανάτου Μαριάννα

